

**Till klimat- och miljöminister Romina
Pourmokhtari**
Klimat- och näringslivsdepartementet

Stockholm den 2026-06-29

Begäran om ändring av Förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar

Inledning och bakgrund

Det finns i dag en oklarhet kring hur 6 § förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar, förkortat Klimatklivsförordningen, ska tolkas i förhållande till verksamheter som omfattas av EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS). Oklarheten gäller särskilt om investeringsstöd kan beviljas till nya anläggningar som ännu inte omfattas av EU ETS, men som vid driftsättning kommer att göra det. Denna oklarhet innebär i praktiken att investeringar i viss produktion av fossilfri gas riskerar att inte kunna genomföras, eftersom möjligheten till stöd i uppförandefasen är avgörande.

Naturvårdsverket anger idag på sin webbplats att Klimatklivet inte ger stöd till investeringar inom verksamheter som kommer att omfattas av EU ETS, samtidigt som vissa undantag anges. Denna tolkning är förenlig med nuvarande regelverk, men innebär samtidigt att investeringsstöd inte kan beviljas till nya anläggningar som vid driftsättning omfattas av EU ETS.

Naturvårdsverket har hos regeringen framställt om en ändring av den aktuella paragrafen i syfte att förtydliga att nya anläggningar ska kunna beviljas stöd enligt Klimatklivsförordningen även om de, när de tas i drift, kommer att omfattas av EU ETS. Bakgrunden är att en anläggning omfattas av EU ETS först när den tagits i drift och ger upphov till utsläpp, medan Klimatklivet avser investeringar före driftsättning.

Energigas Sverige instämmer i denna bedömning och hemställer att Klimatklivsförordningen ändras i enlighet med detta.

Gällande rätt

I 6 § Klimatklivsförordningen anges att stöd endast får ges till en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 3 kap. 1 § förordningen (2020:1180) om vissa utsläpp av växthusgaser om

1. stödet avser åtgärder som innebär ökad användning av spillvärme, och
2. sökanden visar att åtgärden medför eller kommer att medföra utsläpp som väsentligt understiger de relevanta riktmärkesvärdena för gratis tilldelning av utsläppsrätter enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/447 av den 12 mars 2021 om fastställande av reviderade riktmärkesvärden för gratis tilldelning av utsläppsrätter för perioden 2021–2025 i enlighet med artikel 10a.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG.

I 3 kap. 1 § förordningen (2020:1180) om vissa utsläpp av växthusgaser framgår att det är förbjudet att utan tillstånd vid en anläggning bedriva en sådan verksamhet som anges i bilaga 1 i samma förordning. I bilaga 1 nämns bland annat "En anläggning för produktion av vätgas eller syntesgas, om produktionskapaciteten överstiger 5 ton per dag" (beskrivning 24).

Ärendet

Klimatklivet är utformat som ett investeringsstöd som ges före driftsättning. Att en anläggning i framtiden kan komma att omfattas av EU ETS bör därför inte i sig utgöra hinder mot att bevilja stöd. Vätgasproduktionsanläggningar etableras dessutom ofta utifrån tillgång till el, efterfrågan och logistik, vilket innebär att spillvärme inte alltid kan nyttiggöras och att kravet på spillvärmeanvändning därmed kan vara svårt att uppfylla.

Förordningen behöver därför tydliggöras så att det framgår att nya anläggningar kan beviljas stöd även om de, när de tagits i drift, kommer att omfattas av EU ETS samt även när stödet inte avser åtgärder för ökad användning av spillvärme.

Utan ett sådant förtydligande riskerar bestämmelsen att utesluta investeringar som är beroende av stöd i uppförandefasen.

Nedan redovisas några typiska situationer där denna oklarhet får konkret betydelse:

1. Nya anläggningar som vid driftsättning kommer att omfattas av EU ETS

Ett konkret exempel är anläggningar för produktion av fossilfri vätgas över 5 ton per dag. Dessa anläggningar blir som huvudregel tillståndspliktiga enligt EU ETS först när de tas i drift och kan då endast erhålla stöd inom Klimatklivet om de uppfyller de särskilda villkor som gäller för sådana verksamheter, såsom krav kopplade till

spillvärme och riktmärkesvärden. För att anläggningarna ska kunna uppföras krävs dock investeringsstöd i ett skede då de ännu inte omfattas av utsläppshandeln. Förordningen bör därför säkerställa att denna typ av investeringar omfattas av Klimatklivet.

2. Utbyggnad av produktionsanläggningar för vätgas i moduler

Vätgasproduktion byggs ofta stegvis i moduler. En anläggning kan initialt ligga under tröskelvärdet för tillståndspliktig anläggning inom EU ETS (5 ton per dag) och därmed kunna beviljas stöd inom Klimatklivet, men i ett senare skede byggas ut så att den sammanlagda kapaciteten överstiger tröskelvärdet.

Ett förtydligande i förordningen behövs för att säkerställa att kapacitetsökningen (den nya modulen) också kan få stöd från Klimatklivet som en ny investering, se vidare under punkt 1 ovan.

3. Integrerade anläggningar för biogasproduktion och vätgas för ”boostning”

Vätgas kan användas för så kallad boostning av biogas, vilket innebär att koldioxid från biogasprocessen reagerar med vätgas och omvandlas till ytterligare metan. Processen ökar gasutbytet, förbättrar resurseffektiviteten och stärker klimatnyttan genom att mer förnybar gas kan produceras från samma råvara. Samtidigt ger den upphov till frågor i förhållande till Klimatklivets regelverk.

Detta gäller särskilt integrerade anläggningar, där biogasproduktion och vätgasproduktion för boostning uppförs som en sammanhållen investering redan från början. Biogasanläggningar får idag ofta stöd från Klimatklivet men om vätgasproduktionsdelen överstiger tröskelvärdet och därmed omfattas av EU ETS vid driftsättning kommer investeringen, baserat på nuvarande tolkning av Naturvårdsverket, inte kunna få stöd inom Klimatklivet. Även denna typ av anläggning kräver investeringsstöd i ett skede innan den omfattas av utsläppshandeln. Detta bör hanteras i enlighet med den förordningsändring som beskrivs ovan. Det behöver alltså uttryckligen framgå att Klimatklivet kan lämna stöd även när anläggningen, först efter idrifttagande, kommer att omfattas av EU ETS.

Mot denna bakgrund begär Energigas Sverige att Klimatklivsförordningen ändras så att det uttryckligen framgår att nya anläggningar som kommer att omfattas av EU ETS kan beviljas stöd trots att stödet inte avser åtgärder för ökad användning av spillvärme.

Skälen till förslaget

Biogas och vätgas är redan i dag viktiga för klimatomställningen, energisystemets robusthet och Sveriges försörjningstrygghet, och har samtidigt potential att få en ännu mer central betydelse i takt med att energisystemet ställs om. Sverige har ett utmärkt utgångsläge för ökad biogasproduktion och det finns en stor outnyttjad potential att producera mer biogas från samhällets avfall och restprodukter och från hållbar biomassa från jord- och skogsbruk. Vidare är Sverige ett av de länder inom EU som har absolut bäst förutsättningar för produktion av förnybar vätgas till följd av en mycket hög andel förnybar elproduktion i norra Sverige och hög andel koldioxidsnål el i södra Sverige. Biogas och vätgas bidrar till minskade utsläpp, ökad inhemsk energiproduktion och ett mer flexibelt energisystem som kan avlasta elsystemet i perioder av hög belastning. För att dessa samhällsnyttor fullt ut ska kunna realiseras krävs långsiktigt förutsägbara investeringsvillkor.

Tekniker som möjliggör boostning av biogas med vätgas är viktiga ur ett resurseffektivitetsperspektiv. Genom att tillföra vätgas kan mer energi utvinnas ur samma mängd substrat, vilket ökar produktionen av förnybar gas. Att skapa osäkerhet kring möjligheten att komplettera befintliga anläggningar med sådan teknik riskerar att bromsa investeringar som både stärker klimatnyttan och förbättrar försörjningstryggheten.

En tydlig och ändamålsenlig utformning av regelverket är avgörande för att upprätthålla investeringsviljan i teknik som annars riskerar att försenas eller utebli till följd av osäkerhet kring stödmöjligheter. Detta är särskilt viktigt i kapitalkrävande projekt där investeringsbeslut fattas långt innan driftsättning och där förutsägbarhet i regelverk och stödvillkor är avgörande.

Med vänlig hälsning

Anna Wallentin
Avdelningschef
Marknad och Kommunikation

Anna Liljeblad
Ansvarig Distribution